

2020-06-04
S2020/05028/FS (delvis)

Socialdepartementet

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag att stödja regionernas samordning av hälso- och sjukvårdsresurser under sommaren

Regeringens beslut

Regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att stödja samordningen av regionernas hälso- och sjukvårdsresurser under sommaren 2020 med anledning av utbrottet av covid-19.

I uppdraget ingår att stärka hälso- och sjukvårdens kapacitet på lämpliga platser i landet, t.ex. genom nationella förstärkningsresurser. I uppdraget ingår även att samordna, och vid behov stärka regionernas kapacitet att transportera patienter mellan olika regioner. I uppdraget ingår vidare att, i de fall myndigheten anser att behov föreligger, skapa relevanta nationella lägesbilder av tillgänglig hälso- och sjukvårdskapacitet samt att kontinuerligt förmedla aktuella lägesbilder till regionerna för att stödja dem att koordinera tillgänglig hälso- och sjukvårdskapacitet.

Uppdraget ska genomföras i nära samverkan med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

Socialstyrelsen ska senast den 12 juni 2020 inkomma med en plan för genomförande av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet). Planen ska innehålla en beskrivning av lämpliga insatser och ska tas fram i nära samverkan med SKR. Uppdraget ska gälla så länge det krävs med tanke på utbrottet av covid-19, dock längst till och med den 15 september 2020. Uppdraget ska löpande redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet). En sammanfattande redovisning om arbetet lämnas senast den 31 december 2020. Redovisningen ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Ärendet

Arbetet med det svenska samhällets krisberedskap utgår från ansvarsprincipen som innebär att den som har ansvar för en verksamhet under normala förhållanden har motsvarande ansvar under kris- och krigssituationer. Ansvarsprincipen innebär också att varje aktör ska stödja och samverka med varandra. Den svenska krisberedskapens grundprinciper behöver finnas hos många olika aktörer i samhället, både inom offentlig och privat verksamhet. En kris påverkar ofta flera verksamheter och samhällssektorer, vilket gör att förberedelser måste ske både inom en sektor och över sektorsgränser. Detta ställer krav på samverkan och samordning mellan olika aktörer, offentliga såväl som privata.

Regioner och kommuner är huvudmän för hälso- och sjukvård i Sverige. Regionernas ansvar för att erbjuda hälso- och sjukvård framgår av 8 kap. hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), HSL. Enligt 12 kap. HSL ansvarar kommunerna för att erbjuda hälso- och sjukvård i vissa fall. Kommunerna får även i vissa andra situationer bedriva hälso- och sjukvård.

Regionerna ska enligt 7 kap. 2 § HSL planera sin hälso- och sjukvård med utgångspunkt i behovet av vård hos dem som omfattas av regionens ansvar. Vid planeringen ska även den hälso- och sjukvård som erbjuds av andra vårdgivare beaktas. Regionen ska också planera sin hälso- och sjukvård så att katastrofmedicinsk beredskap upprätthålls.

Den 10 mars 2020 höjde Folkhälsomyndigheten risknivån för smittspridning av covid-19 i Sverige från måttlig till mycket hög nivå. WHO klassade covid-19 som en pandemi den 11 mars 2020.

Socialstyrelsen arbetar med att stödja hälso- och sjukvårdens huvudmän, dvs. regionerna och kommunerna, genom att samordna beredskapen inför och vid framtida kriser. Med anledning av utbrottet av covid-19 genomför myndigheten i samarbete med Folkhälsomyndigheten bland annat inventeringar av regionernas och kommunernas tillgång till nödvändig utrustning, personal och infrastruktur för att identifiera hur en samordning av de nationella insatserna ska ske.

Den 19 mars 2020 fick Socialstyrelsen i uppdrag att inrätta en tillfällig samordningsfunktion för intensivvårdsplatser. Regeringen anser att det finns anledning att ytterligare stärka Socialstyrelsens samordnande roll med anled-

ning av utbrottet av covid-19 och ger därför myndigheten i uppdrag att under sommaren stödja samordningen av regionernas hälso- och sjukvårdsresurser.

I regioner, där många svenskar väljer att semestra, finns en oro för att ett större vårdbehov än vad vården klarar av ska uppstå. Det handlar både om en oro att ha tillräcklig kapacitet att hantera patienter sjuka i covid-19 men även en oro om att inte kunna tillgodose behovet av annan sjukvård.

När det gäller transporter av patienter som är svårt sjuka i covid-19 mellan olika regioner har Försvarsmakten, på begäran av Socialstyrelsen i enlighet med förordning (2002:375) om Försvarsmaktens stöd till civil verksamhet, levererat tre helikoptrar till regionerna för att stärka upp beredskapen. För att stötta regionerna har Socialstyrelsen även tagit fram ett kunskapsstöd vid luftburna ambulanstransporter med helikopter och flygplan av patienter med misstänkt eller bekräftad covid-19. I april fattade regeringen dessutom beslut som tydliggör att Sjöfartsverket kan utföra helikoptertransporter för att stödja sjukvården vid livshotande situationer där omedelbar transport är avgörande.

Den 4 juni 2020 ändrade Folkhälsomyndigheten sina rekommendationer gällande resor inom landet. Mot denna bakgrund anser regeringen att det är angeläget att säkerställa att det finns en tillräcklig kapacitet att bemöta ett utökat vårdbehov på vissa platser i landet. Regeringen ger därför Socialstyrelsen i uppdrag att stödja samordningen av regionernas hälso- och sjukvårdsresurser under sommaren. I uppdraget ingår att stärka hälso- och sjukvårdens kapacitet på lämpliga platser, t.ex. genom sjukvårdsmoduler. I uppdraget ingår även att samordna och vid behov stärka regionernas kapacitet att transportera patienter mellan olika regioner, t.ex. med nationella förstärkningsresurser, exempelvis luftburna ambulanstransporter.

I uppdraget ingår vidare att, i de fall myndigheten anser att behov föreligger, skapa relevanta nationella lägesbilder av tillgänglig hälso- och sjukvårdskapacitet samt att kontinuerligt förmedla aktuella lägesbilder till regionerna för att stödja dem att koordinera tillgänglig hälso- och sjukvårdskapacitet.

På regeringens vägnar

Lena Hallengren

Martina Bergström

Kopia till

Statsrådsberedningen SAM
Justitiedepartementet SSK
Försvarsdepartementet MFI
Finansdepartementet BA och K
Infrastrukturdepartementet US och TP
Folkhälsomyndigheten
Försvarsmakten
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Samtliga regioner
Sveriges Kommuner och Regioner